

ΤΟ ΦΟΒΙΚΟ ΣΥΝΔΡΟΜΟ ΤΟΥ ΠΟΛΕΜΟΥ ΚΑΙ Η ΕΠΕΚΤΑΣΗ ΤΩΝ ΧΩΡΙΚΩΝ ΜΑΣ ΥΔΑΤΩΝ ΣΤΑ 12NM ΣΤΟ ΑΙΓΑΙΟ

Κωνσταντίνος Κούσαντας

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η άγνοια, η κινδυνολογία, η σκόπιμη διόγκωση της στρατιωτικής ισχύος της Τουρκίας δημιουργεί στα ελληνικά πολιτικά κόμματα εξουσίας το φοβικό σύνδρομο του πολέμου και αποτελεί τη συνεχή αιτία του κατευνασμού της Τουρκίας από το 1974 κυρίως και μετά την εισβολή στην Κυπριακή Δημοκρατία. Η πολιτική ελίτ της Ελλάδας που νέμεται την εξουσία από την μεταπολίτευση και μετά διαφαίνεται ότι προσπαθεί να κάνει αποποίηση της ευθύνης ενός πιθανού πολέμου κατά τη διάρκεια της διακυβέρνησής της υπό τον τύπο «όχι στη βάρδια μου».

Κατά συνέπεια διαφαίνεται να μην μπορεί να διαχειριστεί επιτυχώς ακόμα και μία περίοδο έντασης, κρίσης, θερμού επεισοδίου (Ίμια) το οποίο θεωρεί ότι θα μπορούσε να καταλήξει σε πόλεμο. Δεν γνωρίζει η πολιτική ηγεσία την τεράστια απόσταση του πολέμου στο Εθνικό Σύστημα Συναγερμού από την ένταση, κρίση ή θερμό επεισόδιο.

Η Τουρκία από την πλευρά της, επειδή έχει αντιληφθεί την αδυναμία της Ελλάδας να διαχειριστεί πολιτικά ακόμα και μία ένταση ή κρίση ή θερμό επεισόδιο, προσπαθεί να πιέσει τη χώρα μας με μοχλό πίεσης το φοβικό σύνδρομο του πολέμου και σε άλλα θέματα μονομερή τα οποία αυξάνει καθημερινά από τα Ίμια (έρευνα διάσωση, γκρίζες ζώνες, παραβιάσεις του Εθνικού Εναέριου και Θαλασσιού Χώρου, παράνομη μετανάστευση, αποστρατικοποίηση νησιών, μουσουλμανική μειονότητα Θράκης, χάρτες γαλάζιας πατρίδας, παρεμπόδιση εξορύξεων στην Κυπριακή Δημοκρατία, παρεμπόδιση υλοποίησης περιβαλλοντικών πάρκων στο Αιγαίο, στρατιωτικών ασκήσεων με πραγματικά πυρά Δυτικά των Νησιών του Ανατολικού Αιγαίου, Τουρκολιβυκών μνημονίων ΑΟΖ).

Ο Αντιστράτηγος εα Κούσαντας Κωνσταντίνος είναι κάτοχος δύο μεταπτυχιακών τίτλων σπουδών στη Διεθνή Ασφάλεια (Plymouth), Διεθνείς Σχέσεις (Brussels) και έχει τελειώσει το Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης του Δημοκρίτειου Πανεπιστημίου Θράκης. Έχει υπηρετήσει στο ΝΑΤΟϊκό Στρατηγείο Ταχείας Επεμβάσεως στην Ισπανία – Βαλένθια ως Βοηθός Επιτελάρχης και ήταν εκπρόσωπος του ΓΕΣ στο NATO Training Group.

Ακόμα και οι συζητήσεις πολιτικών όλων των κομμάτων που γίνονται στα ΜΜΕ και τα social media για το δικαίωμα της Ελλάδας να επεκτείνει τα χωρικά της ύδατα στα 12 νμ στο Αιγαίο πέλαγος μέχρι το Σύμπλεγμα των Νησιών του Καστελορίζου και στο Νότιο Κρητικό Πέλαγος σταματούν στο φοβικό σύνδρομο του πολέμου, ενώ είναι αναφαίρετο δικαίωμα της Ελλάδας, όπως ορίζει το άρθρο 3, της Σύμβασης του ΟΗΕ για το Δίκαιο της Θάλασσας, όπως έπραξαν ακολούθως όλες οι παράκτιες χώρες του κόσμου πλην της χώρας μας.

ΠΑΡΟΥΣΑ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ

Το δικαίωμα επέκτασης του ορίου της αιγιαλίτιδας ζώνης μέχρι τα 12 νμ είναι κυριαρχικό, ασκείται μονομερώς, δεν υπόκειται σε κανενός είδους περιορισμό ή εξαίρεση και δεν επιδέχεται αμφισβήτηση από τρίτα κράτη. Στην ουσία η Ελλάδα είναι η μοναδική χώρα στον κόσμο με χωρικά ύδατα λιγότερο από όσο προβλέπει το Διεθνές Δίκαιο της Θάλασσας. Οι ΗΠΑ έχουν κάνει επέκταση σε 12 νμ από το 1983, η Τουρκία έχει φτάσει τα 12νμ στον Εύξεινο Πόντο και στην Ανατολική Μεσόγειο βόρεια της Κύπρου καθώς και στο Αιγαίο 6 νμ από το 1964 παράνομα, βάσει της Συνθήκης Ειρήνης της Λωζάννης που στο άρθρο 12 προβλέπει τα 3 μίλια (ούτε καν ναυτικά μίλια).

Στη συγκεκριμένη περίπτωση του δικαιώματος της Ελλάδας να επεκτείνει στα 12 νμ τα χωρικά της ύδατα, το πρόβλημα προκύπτει από την απειλή πολέμου της Τουρκίας το 1995 που εκτόξευσε εναντίον της χώρας μας με συνεχή κατευνασμό εντονότερο από τα Ίμια το 1996 όπου εισήλθαν στην ατζέντα των τουρκικών διεκδικήσεων μονομερώς και οι γκρίζες ζώνες.

Μάλιστα οι ελληνοτουρκικές σχέσεις εισήλθαν σε μία εντονότερη περίοδο από το 2020 και μετά από την υβριδική επίθεση στον Έβρο και τις συνεχείς έρευνες υδρογονανθράκων και την ένταση του 2022 με 11.500 παραβιάσεις του Εθνικού Εναέριου Χώρου (ρεκόρ παραβιάσεων).

Η Διακήρυξη των Αθηνών εξυπηρετεί τα πολιτικά σχέδια της Τουρκίας που σταμάτησε τις πτήσεις των μαχητικών της αεροσκαφών στο Αιγαίο, προκειμένου να δείξει στις ΗΠΑ ότι έχει καλύτερεύσει τις σχέσεις της με την Ελλάδα και να προμηθευτεί την τεράστια παραγγελία των 23 δις δολαρίων για τα νέα F 16 (προϋπόθεση Μπλίνκεν για να πάρει τα F 16).

ΠΡΟΥΠΟΘΕΣΕΙΣ ΕΠΕΚΤΑΣΗΣ ΧΩΡΙΚΩΝ ΥΔΑΤΩΝ

Το Διεθνές Δίκαιο

Σύμφωνα με τη Σύμβαση για το Διεθνές Δίκαιο της Θάλασσας του ΟΗΕ του 1982 κάθε παράκτιο κράτος έχει δικαίωμα να επεκτείνει μονομερώς τα χωρικά ύδατά του μέχρι τα 12 νμ. Όλες σχεδόν οι παράκτιες χώρες του κόσμου έχουν ανακηρύξει χωρικά ύδατα 12 νμ χωρίς διαπραγμάτευση, όπου ασκεί απόλυτη κυριαρχία στην αλιεία, τον βυθό, το υπέδαφος και έρευνες υδρογονανθράκων. Σε ό,τι αφορά τις δεσμεύσεις της ναυσιπλοΐας για την αβλαβή διέλευση εμπορικών και πολεμικών

πλοίων σε συνεννόηση με τον International Maritime Organization (IMO) όλα καθορίζονται πλήρως.

ΗΠΑ

Οι σχέσεις της Ελλάδας με τις ΗΠΑ είναι σε εξαιρετικό επίπεδο από την Αμυντική Συμφωνία του 2019 βάσει της οποίας, ωφελούνται γεωπολιτικά από την παράκαμψη των Στενών του Βοσπόρου, ακόμα και πριν το Ρώσο-Ουκρανικό πόλεμο. Με την άκρως υποστηρικτική εξωτερική πολιτική που ανέπτυξε η χώρα μας από την έναρξη του Ρώσο Ουκρανικού πολέμου μέχρι σήμερα σήμερα θα πρέπει να αξιώσει και να απαιτήσει την πλήρη στήριξη των ΗΠΑ στην περίπτωση επέκτασης των χωρικών μας υδάτων.

Ο ρόλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Η Σύμβαση του Δικαίου της Θάλασσας του 1982, στο Μέρος XVII και στο Παράρτημα IX δίνει τη δυνατότητα συμμετοχής και σε Διεθνείς Οργανισμούς διότι όλα τα κράτη-μέλη της ΕΕ καθώς και η ίδια η ΕΕ έχουν επικυρώσει τη Σύμβαση του Δικαίου της Θάλασσας.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση ζήτησε από την Ελλάδα να στείλει χάρτες που να δείχνουν τα σύνορα της Ελληνικής ΑΟΖ και η Ελλάδα αρνήθηκε να ανταποκριθεί. Αυτός είναι και λόγος που παραπέμπεται η Ελλάδα στο Ευρωπαϊκό Δικαστήριο για τη μη εφαρμογή της κοινοτικής οδηγίας, σχετικά με τον θαλάσσιο Χωροταξικό Σχεδιασμό που έχει λήξει από τις 31 Μαρτίου του 2021 (οριοθέτηση σε θαλάσσιες ζώνες, δηλαδή αιγιαλίτιδα ζώνη, συνορεύουσα ζώνη, ΑΟΖ).

Επομένως η ΕΕ θα πρέπει να σταθεί στο πλευρό της Ελλάδας ώστε να κατοχυρώσει το κυριαρχικό της δικαίωμα των χωρικών της υδάτων στα 12 νμ. Επισημαίνεται ότι η Τελωνειακή Ένωση ΕΕ - Τουρκίας για τις εισαγωγές και τις εξαγωγές αποδίδει για το 2023 περί τα 200 δις, δηλαδή περίπου το 42% του συνόλου εισαγωγών εξαγωγών της Τουρκίας, η οποία ζει και αναπνέει οικονομικά από την ΕΕ, διακινώντας προϊόντα χωρίς δασμούς, ενώ την ίδια στιγμή δεν αναγνωρίζει την Κυπριακή Δημοκρατία με κοινή ανοχή Κύπρου και Ελλάδας.

Η μεγιστοποίηση της Στρατιωτικής Ισχύος

Η μεγιστοποίηση της στρατιωτικής ισχύος της Ελλάδας που συνεχίζεται και θα συνεχίζεται εντός προγράμματος μέχρι το 2030 με την ενίσχυση της Πολεμικής Αεροπορίας με τα επιπλέον 40 F35 (έχουμε ήδη 36 αεροσκάφη 4,5ης γενιάς τα οποία υπολείπεται η Τουρκία) είναι απαραίτητη για την ενίσχυση προάσπισης του αναφαίρετου δικαιώματος της επέκτασης των χωρικών υδάτων μας.

Πολιτική βούληση και αποφασιστικότητα

Η Ελλάδα οφείλει να επεκτείνει τα χωρικά ύδατά της στα 12 νμ σ' όλη την επικράτειά της με ταυτόχρονο καθορισμό διαύλων ναυσιπλοΐας προς την ανοιχτή θάλασσα. Η επέκταση μόνο στο Ιόνιο Πέλαγος με την Ιταλία, ενισχύει την τουρκική θέση ότι το Αιγαίο Πέλαγος είναι ειδική περίπτωση ημίκλειστης θάλασσας στην οποία δεν ισχύουν οι βασικές αρχές και προβλέψεις του Διεθνούς Δικαίου.

Το ίδιο ισχύει αν γίνει μερική επέκταση στην Α. Μεσόγειο, νότια της Κρήτης, Κάσου, Καρπάθου και Ρόδου μέχρι τον 26 μεσημβρινό περίπου όπου αρχίζει η τμηματική συμφωνία ΑΟΖ Ελλάδας Αιγύπτου.

Μια επέκταση των χωρικών υδάτων θα συμπαρασύρει και την επέκταση του εναέριου χώρου από τα σημερινά 10 στα 12 νμ το οποίο ορίστηκε μονομερώς με το Διάταγμα της 6ης Σεπτεμβρίου 1931 σε συνδυασμό με τον νόμο 5017/1931.

ΠΡΟΦΑΣΕΙΣ ΜΗ ΕΠΕΚΤΑΣΗΣ ΤΩΝ ΧΩΡΙΚΩΝ ΥΔΑΤΩΝ Ή ΑΙΓΙΑΛΙΤΙΔΑΣ ΖΩΝΗΣ Ή ΧΩΡΙΚΗΣ ΘΑΛΑΣΣΑΣ

Η Ελλάδα λόγω του φοβικού συνδρόμου δεν έχει προβεί ούτε καν στο πρώτο στάδιο επέκτασης των χωρικών υδάτων όπου προβλέπει το Διεθνές Δίκαιο της Θάλασσας UNCLOS, άρθρο 7, ότι κάθε κράτος μπορεί να χαράξει ευθείες γραμμές βάσης οι οποίες θα κλείσουν τους κόλπους της ακτογραμμής του.

Από τις ευθείες γραμμές, προσμετράται το εύρος της Χωρικής Θάλασσας, της Συνορεύουσας Ζώνης και της ΑΟΖ όπως έκανε η Αίγυπτος το 1990 στην Μεσόγειο, η Λιβύη το 2005 και έκλεισε τον κόλπο της Σύρτης γεγονός που επηρεάζει την Ελληνική ΑΟΖ, η Ιταλία το 1997 και η Αλβανία που έχει καθιερώσει γραμμές βάσεως από το 1952 με χωρικά ύδατα στα 12 νμ.

Ενώ υπάρχουν όλες οι δυνατότητες για την επέκταση των χωρικών μας υδάτων στα 12 νμ, δυστυχώς στην Ελλάδα η πολιτική του κατευνασμού προς την Τουρκία, μοιάζει με συστημικό πρόβλημα που το συντηρούν συμφέροντα και συντεχνίες για τη διαρκή νομή της εξουσίας ως προτεραιότητα και όχι με κύριο σκοπό την μεγιστοποίηση της προάσπισης των εθνικών μας συμφερόντων.

Όσοι επικαλούνται την σκληρή και ήπια ισχύ της χώρας μας, που είναι στο υψηλότερο επίπεδο της νεότερης ιστορίας μας, με τους επιτυχημένους εν εξελίξει εξοπλισμούς, χαρακτηρίζονται ως πολεμοχαρείς, επικίνδυνοι, και προσκρούουν σε αντιθέσεις επιχειρημάτων και προφάσεων, όπως για παράδειγμα «η Ελλάδα αγοράζει χρόνο αυτή την στιγμή και θα επεκτείνει αργότερα τα χωρικά της ύδατα». Άλλη πρόφαση είναι ότι «μας ενδιαφέρει η ηρεμία στο Αιγαίο» και δεν αντιλαμβάνονται ότι οι παραβιάσεις έχουν σταματήσει όχι από την Διακήρυξη των Αθηνών αλλά από τις προϋποθέσεις Μπλίνκεν για να πάρει η Τουρκία τα 119 νέα F 16. Πολλοί τελευταία επικαλούνται ακόμα και τις μεγάλες δυνάμεις ότι «δεν μας επιτρέπουν την επέκταση» ή ακόμα και την έωλη δικαιολογία «δεν θα ρισκάρουμε έναν πόλεμο με την Τουρκία» μη γνωρίζοντας ότι μία ένταση, ή θερμό επεισόδιο απέχουν από τον πόλεμο πάρα πολύ για το Εθνικό Σύστημα Συναγερμού.

Στην ελληνική πολιτική σκηνή διαφαίνεται το παράδοξο ότι η σκληρή ισχύς της χώρας είναι τόσο μεγάλη που επαρκεί ακόμα και προς εξαγωγή ή ενοικίαση όπως η μεταφορά οπλικών συστημάτων και πυρομαχικών στην Ουκρανία και η διάθεση μιας πυροβολαρχίας Patriot στην Σαουδική Αραβία εδώ και 3 χρόνια (Σεπτέμβριος 2021).

Στην ελληνική εξωτερική πολιτική δεν υπάρχει ούτε ένα έστω αφήγημα για τον εγκλεισμό της Τουρκίας στα 3 μίλια σύμφωνα με τα άρθρα 12 και 15 της Συνθήκης της Λωζάννης και την παράνομη επέκταση των χωρικών της υδάτων στα 6νμ το 1964. Άραγε υπάρχει συνεργασία της εκάστοτε πολιτικής εξουσίας με την πανεπιστημιακή δυναμική έρευνας - μελέτης για ελληνικές αξιώσεις - αφηγήματα έναντι της Τουρκίας;

Ακόμα και στη μονομερή επέκταση της Συνορεύουσας Ζώνης της Λιβύης στα 12 νμ το 2023 (η συνορεύουσα ζώνη είναι τμήμα της ΑΟΖ), η χώρα μας δεν αντέδρασε και ακόμα δεν έχει διεκδικήσει τα συμφέροντά των θαλασσιών ζωνών στο Νότιο Κρητικό πέλαγος παρόλο που η Λιβύη έχει 12 νμ χωρικά ύδατα και 12 νμ μίλια συνορεύουσα ζώνη.

Πολλοί πολιτικοί αναλυτές που έχουν φιλοδοξίες στην πολιτική ή να προωθηθούν σε υψηλότερα επίπεδα πρόσβασης στα κέντρα των αποφάσεων ή των συμφερόντων τους, δεν διστάζουν ακόμα και να απαξιώνουν τη σκληρή ισχύ των Ενόπλων Δυνάμεων ή να δείχνουν την έλλειψη εμπιστοσύνης και προκατάληψης που έχουν για την στρατιωτική ηγεσία , δηλαδή απαξίωση της μιας όψης της εθνικής υπεράσπισης μας.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Ενδεχόμενη επέκταση των χωρικών μας υδάτων στο Αιγαίο είναι δυνατή και πρωτίστως επιβεβλημένη, συμπαρασύροντας και νομικές διεθνείς διεκδικήσεις της χώρας μας μαζί με την Κυπριακή Δημοκρατία για ύπαρξη κοινής ΑΟΖ, όπως και με την Αίγυπτο. Μάταια δυστυχώς ο Πρόεδρος της Κυπριακής Δημοκρατίας επιζητούσε διακαώς με την Ελληνική κυβέρνηση την κοινή αποκλειστική ζώνη Ελλάδας - Κύπρου από το 2004 προσκρούοντας στα φοβικά σύνδρομα των Αθηνών.

Η «πολεμική επικινδυνότητα» της επέκτασης των χωρικών μας υδάτων που προβάλλεται δεν θα πρέπει να αποτελεί «φοβικό σύνδρομο» ούτε των κομμάτων και αντιλήψεων εξουσίας ούτε της Ελληνικής Κοινής Γνώμης διότι οι Ελληνικές Ένοπλες Δυνάμεις με τους εν εξελίξει εξοπλισμούς αποτελούν εγγύηση υπεροχής, σταθερότητας, ασφάλειας, ευημερίας των πολιτών και κυρίως της εξασφάλισης της εδαφικής κυριαρχίας.

Η απειλή πολέμου από την Τουρκία αντίκειται στον Καταστατικό Χάρτη του ΟΗΕ στο άρθρο 2 παράγραφος 4 που απαγορεύει ρητά τη χρήση βίας ή την απειλή άσκησης βίας οπουδήποτε κράτους -μέλους του. Θα έπρεπε από τη μια να δρούμε προς στη σωστή κατεύθυνση καθημερινά με σοβαρές κινήσεις επί του θέματος και ταυτόχρονα να καταγγέλλουμε την Τουρκία για την απειλή στον ΟΗΕ καθημερινά.

Η ελληνική πολιτεία οφείλει στον ελληνικό λαό καταρχάς να κλείσει τους κόλπους σε ευθεία γραμμή βάσης άμεσα και να προβεί στην επέκταση των Χωρικών Υδάτων. Τα φοβικά σύνδρομα, η μυστική διπλωματία Ελλάδας Τουρκίας με τις 67 διερευνητικές απόρρητες συζητήσεις αποτελούν επικίνδυνες προαγγελίες δυσμενών εξελίξεων ολιγωρίας εκ των έσω.

Επιβάλλεται λοιπόν να προηγηθεί διπλωματική εκστρατεία - προετοιμασία που θα ορίσει το πολιτειακό σύστημα επιτέλους, ειδικά τώρα που οι παγκόσμιες συγκυρίες ευνοούν για πρώτη φορά και τη χώρα μας για τα δίκαια μας παράλληλα με την μεγιστοποίηση της στρατιωτικής μας ισχύος.